

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМ. Б.Д.ГАВРИЛИШИНА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. директора
ННІМВ ім. Б. Д. Гаврилишина

Людмила ГАВРИЛЮК-ЄНСЕН
« 4 » жовтня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 4 » жовтня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІНОТ

Святослав ПИТЕЛЬ
« 4 » жовтня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ГЛОБАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ»

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

кафедра міжнародних відносин та дипломатії

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	2	30	15	5	6	94	150	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	138	150	2

04.10.2024

Робочу програму склала доктор економічних наук, професор кафедри міжнародних відносин та дипломатії Тулай Оксана Іванівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин та дипломатії, протокол №3 від «30» вересня 2024 року

Завідувач кафедри
міжнародних відносин та дипломатії
д.е.н., проф. Тулай О. І.

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» №3 від «1» жовтня 2024 року

Голова групи забезпечення спеціальності
д. іст. н., професор Дацків І. Б.

Гарант освітньої програми
«Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»
к. е. н., доцент Карпишин Н. І.

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Стратегія сталого розвитку в глобальному середовищі»

1. Опис дисципліни

Дисципліна	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»	Статус дисципліни – вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	Рік підготовки – 1 Семестр – 2
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – магістр	Денна: Лекції – 30 год., Практичні заняття – 15 год. Заочна: Лекції – 8 год., Практичні заняття – 4 год.
Загальна кількість годин – 150		Денна: Самостійна робота – 94 год.; Тренінг - 6 год. Індивідуальна робота – 5 год. Заочна: Самостійна робота – 138 год.
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – Екзамен

2. Мета і завдання дисципліни

2.1. Мета вивчення дисципліни Вивчення дисципліни забезпечує здобуття студентами знань щодо формування цілісного світогляду. Останній охоплює знання щодо напрямів розвитку цивілізації, шляхів гармонізації екологічних, економічних та соціальних аспектів людської діяльності в умовах глобалізації.

2.2. Завдання вивчення дисципліни: надання студентам необхідних знань щодо особливостей та стратегічних орієнтирів переходу країн ЄС й України на шлях сталого розвитку (зміна моделі природокористування; перехід до інтенсивного типу виробництва на основі використання новітніх екологічнобезпечних технологій; формування нової демографічної політики, спрямованої на відтворення населення) та можливостей міжнародного співробітництва у сфері сталого розвитку в умовах глобальних викликів і загроз.

2.3. В результаті вивчення дисципліни студенти будуть:

а) знати:

- основні поняття та термінологію у сфері сталого розвитку;
- особливості та стратегічні орієнтири переходу країн ЄС й України на шлях сталого розвитку
- базові стратегії сталого розвитку та порядок їх формування;

б) вміти:

- аналізувати передумови виникнення проблем сталого розвитку в умовах глобалізації;
- опрацьовувати міжнародні документи у сфері сталого розвитку та застосовувати їх у практичній діяльності;
- аналізувати показники сталого людського розвитку в контексті глобалізаційних процесів;
- враховувати сучасні реалії у процесі адаптації принципів сталого розвитку в Україні та;
- окреслювати стратегічні напрями розвитку регіонів України в умовах глобалізації.

3. Програма дисципліни

Змістовий модуль 1. Стратегічні орієнтири глобального та сталого розвитку

Тема 1. Сталий розвиток та процеси глобалізації. Роль дипломатії у залученні інвестицій у сталий розвиток

Вплив глобалізації на національні економіки. Переваги та виклики глобалізаційного процесу на формування державної політики в сфері сталого розвитку. Моделі економічної політики, що застосовуються в умовах глобалізації, та роль держави у забезпеченні збалансованого розвитку. Інтеграція цілей сталого розвитку в національні стратегії та використання економічних інструментів і механізмів для їх реалізації.

Перспективи та рекомендації щодо формування ефективної державної політики сталого розвитку в умовах глобалізації.

Тема 2. Цільові орієнтири сталого людського розвитку в умовах глобалізації

Сучасні державні стратегії розвитку країн та збільшення інвестицій у людський розвиток. Людський капітал в системі сталого розвитку. Людський капітал як фактор сталого розвитку.

Індекс людського розвитку – досягнення передових країн.

Якість людського капіталу в умовах інноваційної економіки. Інноваційна система і інноваційний розвиток. Роль соціальних інновацій використання людського капіталу та підвищення його конкурентоспроможності в умовах сталого розвитку.

Тема 3. Соціальна політика та сталий розвиток

Теоретичні засади соціальної політики та сталого розвитку суспільства. Основні принципи, механізми та особливості реалізації соціальної політики в Україні на загальнодержавному та регіональному рівні у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства.

Методологія моніторингу, аналізу та оцінювання ефективності соціальних програм відповідно до цілей сталого розвитку.

Тема 4. Екологічна політика та екологічна безпека в умовах глобальних викликів і загроз

Державна екологічна політика та її роль у забезпеченні екологічної безпеки та сталого розвитку країни. Мета, засади, принципи та інструменти державної екологічної політики

Стратегічні цілі та завдання державної екологічної політики.

Стратегія державної екологічної політики. Впровадження системи управління екологічними ризиками у національні економіки.

Екологічно безпечні, ресурсо- та енергозберігаючі технології, розвиток відновлюваних джерел енергії. Міжнародні стандарти систем екологічного управління на підприємствах і в компаніях.

Управління відходами.

Змістовий модуль 2. Стратегії сталого розвитку: зарубіжний та вітчизняний досвід

Тема 5. Сталий економічний розвиток. Стратегічні засади інвестиційної політики в умовах глобалізації

Глобальна концепція розвитку сталого фінансування. Компоненти сталого розвитку та сталих фінансів, їх взаємозв'язок. Стале фінансування та його рівні. Кліматичне фінансування, кліматичні виклики та кліматичні ризики. Кліматичні ризики та канали їх впливу на економіку та фінанси.

«Зелені» інвестиції. Стандарт Європейського Союзу по «зелених» облігаціях (EU Green Bond Standard, EU GBS). Інвестиційні орієнтири, пов'язані з ESG (ESG-related investment benchmarks) Таксономія економічної діяльності.

Системи управління кліматичними, екологічними та соціальними ризиками для банків, їх клієнтів – підприємств-позичальників та інвесторів

Тема 6. Глобальне партнерство задля сталого розвитку

Партнерство і глобальне партнерство заради сталого розвитку Приватний сектор як перспективний партнер для реалізації сталого суспільства. Принципи відповідального інвестування. Розвиток інклюзивного бізнесу.

Формування партнерських відносин з приватним сектором в сфері сталого розвитку (досвід Японії - співпраця уряду Японії та Японського агентства міжнародного співробітництва з приватним сектором).

Партнерство як підхід до спільного творення інновацій. Інноваційні бізнес-моделі для вирішення проблем сталого розвитку.

Перспективи партнерства з приватним сектором для реалізації сталого майбутнього та ЦСР.

Тема 7. Сталий розвиток країн ЄС. Вплив глобалізації на процеси інтеграції країн ЄС

Стратегічний підхід до сталого розвитку в країн Європи. Роль держави у забезпеченні сталого розвитку.

Історія прийняття стратегій сталого розвитку в країнах Європи. Стратегія сталого розвитку ЄС. Напрями стратегії. Підходи щодо стратегічного планування сталого розвитку.

Суб'єкти реалізації політики сталого розвитку у Європейському Союзі. Інституційна база сталого розвитку деяких країн ЄС

Моніторинг досягнення ЦСР в країнах ЄС. Структура звіту Europe Sustainable Development Report.

Тема 8. Стратегічні пріоритети сталого розвитку України в умовах глобалізації

Глобальний розвиток та позиція України щодо сталого фінансування.

Розвиток в Україні сталого фінансування.

Імплементация екологічних, соціальних та управлінських (environmental, social and governance, ESG) факторів діяльності фінансових установ. Оцінка та відбір проєктів для фінансування з урахуванням їх ролі в сталому розвитку.

Дорожня карта з розвитку сталого фінансування у довоєнний період.

Україна і Європейський зелений курс: моніторинг реалізації.

4. Структура залікового кредиту

	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг	
Змістовий модуль 1. Стратегічні орієнтири глобального та сталого розвитку						
Тема 1. Сталий розвиток та процеси глобалізації. Роль дипломатії у залученні інвестицій у сталий розвиток	2	1	10	3	3	Індивідуальні; групові завдання
Тема 2. Цільові орієнтири сталого людського розвитку в умовах глобалізації	4	2	12			Індивідуальні; групові завдання
Тема 3. Соціальна політика та сталий розвиток	4	2	12			Індивідуальні; групові завдання
Тема 4. Екологічна політика та екологічна безпека в умовах глобальних викликів і загроз	4	2	12			Індивідуальні; групові завдання
Змістовий модуль 2. Стратегії сталого розвитку: зарубіжний та вітчизняний досвід						
Тема 5. Сталий економічний розвиток. Стратегічні засади інвестиційної політики в умовах глобалізації	4	2	12	2	3	Індивідуальні; групові завдання
Тема 6. Глобальне партнерство задля сталого розвитку	4	2	12			Індивідуальні; групові завдання
Тема 7. Сталий розвиток країн ЄС. Вплив глобалізації на процеси інтеграції країн ЄС	4	2	12			Індивідуальні; групові завдання
Тема 8. Стратегічні пріоритети сталого розвитку України в умовах глобалізації	4	2	12			Індивідуальні; групові завдання
Разом	30	15	94	5	6	

Заочна форма навчання

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні Заняття	Самостійна робота
Тема 1. Сталий розвиток та процеси глобалізації. Роль дипломатії у залученні інвестицій у сталий розвиток	2	2	15
Тема 2. Цільові орієнтири сталого людського розвитку в умовах глобалізації			15
Тема 3. Соціальна політика та сталий розвиток			15
Тема 4. Екологічна політика та екологічна безпека в умовах глобальних викликів і загроз			15
Тема 5. Сталий економічний розвиток. Стратегічні засади інвестиційної політики в умовах глобалізації	2	2	15
Тема 6. Глобальне партнерство задля сталого розвитку			16
Тема 7. Сталий розвиток країн ЄС. Вплив глобалізації на процеси інтеграції країн ЄС			16
Тема 8. Стратегічні пріоритети сталого розвитку України в умовах глобалізації			16
Разом	8	4	138

5. Тематика практичних занять

Тема 1. Сталий розвиток та процеси глобалізації. Роль дипломатії у залученні інвестицій у сталий розвиток

Питання для обговорення

1. Вплив глобалізації на національні економіки. Переваги та виклики глобалізаційного процесу на формування державної політики в сфері сталого розвитку.
2. Моделі економічної політики, що застосовуються в умовах глобалізації, та роль держави у забезпеченні збалансованого розвитку.
3. Інтеграція цілей сталого розвитку в національні стратегії та використання економічних інструментів і механізмів для їх реалізації.
4. Перспективи та рекомендації щодо формування ефективної державної політики сталого розвитку в умовах глобалізації.

Тема 2. Цільові орієнтири сталого людського розвитку в умовах глобалізації

Питання для обговорення

1. Сучасні державні стратегії розвитку країн та збільшення інвестицій у людський розвиток.
2. Людський капітал в системі сталого розвитку. Людський капітал як фактор сталого розвитку.
3. Індекс людського розвитку – досягнення передових країн.
4. Якість людського капіталу в умовах інноваційної економіки.
5. Роль соціальних інновацій використання людського капіталу та підвищення його конкурентоспроможності в умовах сталого розвитку.

Тема 3. Соціальна політика та сталий розвиток

Питання для обговорення

1. Теоретичні засади соціальної політики та сталого розвитку суспільства.
2. Основні принципи, механізми та особливості реалізації соціальної політики в Україні на загальнодержавному та регіональному рівні у контексті забезпечення сталого розвитку суспільства.
3. Методологія моніторингу, аналізу та оцінювання ефективності соціальних програм відповідно до цілей сталого розвитку.

Тема 4. Екологічна політика та екологічна безпека в умовах глобальних викликів і загроз

Питання для обговорення

1. Державна екологічна політика та її роль у забезпеченні екологічної безпеки та сталого розвитку країни. Мета, засади, принципи та інструменти державної екологічної політики.
2. Стратегічні цілі та завдання державної екологічної політики.
3. Стратегія державної екологічної політики.
4. Впровадження системи управління екологічними ризиками у національній економіці.
5. Екологічно безпечні, ресурсо- та енергозберігаючі технології, розвиток відновлюваних джерел енергії.
6. Міжнародні стандарти систем екологічного управління на підприємствах і в компаніях.
7. Управління відходами.

Змістовий модуль 2. Стратегії сталого розвитку: зарубіжний та вітчизняний досвід

Тема 5. Сталий економічний розвиток. Стратегічні засади інвестиційної політики в умовах глобалізації

Питання для обговорення

1. Глобальна концепція розвитку сталого фінансування.
2. Компоненти сталого розвитку та сталих фінансів, їх взаємозв'язок. Стале фінансування та його рівні.
3. Кліматичне фінансування, кліматичні виклики та кліматичні ризики. Кліматичні ризики та канали їх впливу на економіку та фінанси.
4. «Зелені» інвестиції. Стандарт Європейського Союзу по «зелених» облігаціях
5. Системи управління кліматичними, екологічними та соціальними ризиками для банків, їх клієнтів – підприємств- позичальників та інвесторів

Тема 6. Глобальне партнерство задля сталого розвитку

Питання для обговорення

1. Партнерство і глобальне партнерство заради сталого розвитку
2. Приватний сектор як перспективний партнер для реалізації сталого суспільства.
3. Принципи відповідального інвестування. Розвиток інклюзивного бізнесу.
4. Формування партнерських відносин з приватним сектором в сфері сталого розвитку (досвід Японії).
5. Інноваційні бізнес-моделі для вирішення проблем сталого розвитку.
6. Перспективи партнерства з приватним сектором для реалізації сталого майбутнього та ЦСР.

Тема 7. Сталий розвиток країн ЄС. Вплив глобалізації на процеси інтеграції країн ЄС

Питання для обговорення

1. Роль держави у забезпеченні сталого розвитку.
2. Стратегія сталого розвитку в країн Європи.
3. Суб'єкти реалізації політики сталого розвитку у Європейському Союзі.
4. Моніторинг досягнення ЦСР в країнах ЄС (згідно звіту Europe Sustainable Development Report).

Тема 8. Стратегічні пріоритети сталого розвитку України в умовах глобалізації

Питання для обговорення:

1. Глобальний розвиток та позиція України щодо сталого фінансування.
2. Розвиток в Україні сталого фінансування.
3. Імплементация екологічних, соціальних та управлінських факторів діяльності фінансових установ.
4. Оцінка та відбір проектів для фінансування з урахуванням їх ролі в сталому розвитку.
5. Дорожня карта з розвитку сталого фінансування у довоєнний період.
6. Україна і Європейський зелений курс: моніторинг реалізації.

6. Самостійна робота

Виконання самостійної роботи починається з вибору теми дослідження.

Студентам надається можливість самостійно обрати тему з проблематики, визначеної викладачем або запропонувати власну тему (після узгодження з викладачем).

Результати самостійної роботи оформляються у формі презентації.

Загальний обсяг презентації не повинен перевищувати 25 сторінок (текст реферату – не більше 15 сторінок).

Структура презентації включає: титульну сторінку; план; вступ (необхідно обґрунтувати актуальність обраної теми та її значимість); основну частину (розкривається сутність обраної теми; обов'язково окремими питаннями виділяються проблемні та дискусійні аспекти дослідження); висновки; список використаних джерел (повинен бути оформлений відповідно до встановлених вимог і складатися не менше ніж із 10–15 літературних джерел).

Теми для самостійної роботи:

1. Бідність у сучасному світі та шляхи її викорінення.
2. Вплив навколишнього середовища на якість життя та здоров'я людей.
3. Глобалізація як чинник появи та поширення ідей сталого розвитку.
4. Громада, влада, бізнес: роль у сталому розвитку суспільства
5. Гендерні проблеми: витоки та сучасний стан.
6. Генеза ідей сталого розвитку
7. Діяльність міжнародної організації сталого розвитку (IOSD)
8. Доповіді ООН з людського розвитку як інструмент моніторингу досягнення цілей сталого розвитку
9. Екологічна складова сталого розвитку суспільства.
10. Екологічні проблеми у стратегії національної безпеки.
11. Забезпечення якісною питною водою як глобальна проблема.
12. Збереження екосистем як глобальна проблема
13. Значення людського розвитку як складової сталого розвитку суспільства
14. Значення поінформованості населення з питань сталого розвитку.
15. Напрями екологічно збалансованого розвитку в Україні.
16. небезпека глобального потепління та шляхи її зменшення.
17. Освіта як складова людського розвитку: проблема ефективності та напрями реформування.
18. Основні екологічні проблеми сучасного світу.
19. Основні напрями переорієнтації освіти на сталий розвиток.
20. Основні причини невдач у реалізації концепції сталого розвитку та досягненні Цілей розвитку тисячоліття.
21. Основні шляхи і засоби ефективного інформування населення з питань сталого розвитку.
22. Особливості сталого розвитку для країн, що розвиваються (за вибором).
23. Особливості сталого розвитку розвинених країн (за вибором).
24. Підвищення освіченості населення як фактор сталого розвитку суспільства.
25. Причини виникнення ідеї сталого розвитку: історико-політичний аспект.
26. Причини та наслідки небезпечного забруднення атмосфери.
27. Пріоритети розвитку збалансованого у трикутнику «соціум – екологія - економіка»
28. Проблема спустелювання у сучасному світі та шляхи її розв'язання.
29. Проблеми створення наукового потенціалу для забезпечення сталого розвитку.
30. Родючість ґрунтів як глобальна проблема.
31. Роль науково-технологічного фактору у забезпеченні сталого розвитку.
32. Роль працівників науки у реалізації сталого розвитку.
33. Співпраця України і ЄС в сфері сталого розвитку
34. Сталий розвиток в умовах пандемії коронавірусу
35. Сталий розвиток і освіта.
36. Сталий розвиток суспільства: глобальний, регіональний, національний та місцевий аспекти (за вибором).
37. Сталий розвиток як глобальна альтернативна концепція.
38. Стан виконання Цілей сталого розвитку в Україні.
39. Цілі сталого розвитку: стан виконання та перспективи.
40. Шляхи подолання соціальної нерівності у глобалізованому світі.

6. Тренінг з дисципліни

Тематика: опрацювання кейсів в сфері сталого розвитку

Завдання тренінгу: Підготувати у вигляді презентації 2 кейси за цілями сталого розвитку (на вибір студента).

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання самостійної роботи;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	Модульний контроль передбачає оцінку завдань по кожній темі. Оцінка виставляється як сума отриманих за кожне завдання балів (1 завдання – макс. 25 балів)	Тренінг (Оцінка виставляється за виконане завдання)	Самостійна робота (Оцінка виставляється за виконане завдання)	Екзамен містить 3 теоретичних і 1 практичне завдання. Кожне завдання оцінюється макс. 25 балів. Оцінка виставляється як сума отриманих за кожне завдання балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною Шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-8
2.	Мультимедійне супроводження лекцій, підготовлене у програмі Microsoft PowerPoint	1-8
3.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1-8
5.	Фліпчарт, ноутбук, проектор	1-8

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Аністратенко Н. В., Мальченко А. В. Роль міжнародних організацій у забезпеченні сталого розвитку. Ефективна економіка. 2021. 36. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2021/73.pdf

2. Гермінативний (сталий) розвиток суспільства, як компонента його культури і навпаки... / Б. Андрушків, О. Владимир, Н. Кирич, О. Погайдак, О. Гагалюк. Соціально- економічні проблеми і держава, 2019. Вип. 2 (21). С. 219- 234
3. Глобальні цілі сталого розвитку 2016-2030. Офіційний сайт Представництва ООН в Україні. URL:
[http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web\(2\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web(2).pdf)
4. Глобальні цілі сталого розвитку: кейси для ухвалення управлінських рішень : навчальний посібник / за загальною редакцією д-ра екон. наук, проф. Ю. М. Петрушенка. Суми: Сумський державний університет, 2020. 122 с.
5. Коломієць Л. В. Стратегія сталого розвитку: навч. посіб. / Л. В. Коломієць; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький: ЦНТУ, 2019. 126 с.
6. Палехова Л. Л. Управління сталим розвитком: Довідник базових понять. Дніпро: НТУ «Дніпровська Політехніка», 2020. 332 с.
7. Політика щодо розвитку сталого фінансування на період до 2025 року. Національний банк України. URL: [Policy_rozvytok-stalogo-finansuvannja_2025.pdf \(bank.gov.ua\)](https://bank.gov.ua/Policy_rozvytok-stalogo-finansuvannja_2025.pdf)
8. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України № 722/2019 від 30.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
9. Сталый розвиток місцевих громад: підручник / М.О. Клименко, О.М. Клименко, Л.В. Клименко. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 296 с.
10. Стратегії сталого розвитку : навч. посіб. / В. В. Добровольський, Є. М. Безсонов, Г. В. Непсіна, Д. О. Крисінська, Н. А. Сербулова. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 160 с.
11. Стратегія сталого розвитку регіону: підручник / М. О. Клименко, О. М. Клименко, Л. В. Клименко. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 312 с.
12. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонт: підручник / І. Л. Якименко, Л. П. Петрашко, Т. М. Димань, О. М. Салавор, Є. Б. Шаповалов, М. А. Галабурда, О. В. Ничик, О. В. Мартинюк. К.: НУХТ, 2022. 337 с.
13. Стратегія сталого розвитку: Підручник / [В.М.Боголюбов, М.О. Клименко, Мельник Л.Г., О.О. Ракоїд]. За редакцією професора В.М.Боголюбова і. К.: ВЦ НУБІПУ, 2018. 446 с.
14. Тулай О. Державні фінанси і сталий людський розвиток: концептуальні домінанти та діалектична єдність: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 416 с.
15. Тулай О. І. Сучасний стан та проблеми фінансового забезпечення сталого розвитку агропромислового сектору. Світ фінансів. 2018. Вип. 3 (56) . С. 104-116.
16. Тулай О. І. Фінансове забезпечення державних соціальних програм: концептуальні домінанти у контексті досягнення Цілей сталого розвитку України. Світ фінансів. 2020. Вип. 4 (65). С. 8-22.
17. Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» №722/2019. Президент України В. Зеленський. 30 вересня 2019 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> .
18. Управлінські інструменти забезпечення сталого розвитку: навчальний посібник для здобувачів ступеня магістра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та спеціальності 081 «Право» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. А. М. Іщенко, О. А. Акімова. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 103 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47948>
19. Ханова О. В., Скібіна С. О. Сталый розвиток країн ЄС: методика й індикатори оцінювання. Проблеми економіки. 2017. №3. 20-32.
20. Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь, 2017. URL: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf
21. Якою має бути екологічна відбудова промисловості в Україні? URL: <https://globalcompact.org.ua/news>
22. Addis Ababa Action Agenda of the Third International Conference on Financing for Development URL:<https://sustainabledevelopment.un.org/frameworks/addisababaactionagenda>

23. Europe Sustainable Development Report 2022. Achieving the SDGs: Europe's Compass in a Multipolar World. Special edition in support of the EU Voluntary Review and 2023 SDG Summit. URL: <https://s3.amazonaws.com/sustainabledevelopment.report/2022/europe-sustainable-development-report-2022.pdf>
24. Hnedina, K. V. The social dimension of sustainable development of Ukraine. Науковий вісник полісся. 2017. №2 (10). Ч. 1. С. 127-135.
25. SDG Compass Посібник для досягнення Цілей Сталого розвитку в сфері бізнесу. URL: <http://www.sdgcompass.org>
26. Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/frameworks/sendaiframework>
27. Sustainable development in the European Union. 2017 monitoring report of the EU Sustainable Development Strategy. URL: <http://ec.europa.eu/>
28. Sustainable Development Goals Series URL: [Sustainable Development Goals Series | Book series home \(springer.com\)](#)
29. Sustainable development of territories: challenges and opportunities: monograph / Bobrovska O. Yu., Krushelnytska T. A, Prokopenko L. L. [etc.]; ed. by O. Yu. Bobrovska. – Published by International Center for Research, Education and Training. MTÜ. Tallinn, Estonia, 2021. 237 с.
30. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. URL: <https://sdgs.un.org/2030agenda>